11de JAARGANG — CURACAO DEN 5n. MEI 1894 — N° 540

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

Natuur en Bovennatuur.

Behalve de proefondervindelijke weg ter constateering van feiten, welke niet dienen kan bij het onderzoek naar het plaats gehad hebben van een wonder, waarover wij hiervoor spraken, heeft men nog de historische methode, die althans voor een wetenschappelijk man niets strijdigs heeft. Een enkel voorbeeld heldert dit op.

Willem de Zwijger wordt door Bathazar Gerards te Delft vermoord. Dit is een feit evenals bijv. de opwekking van Lazarus door Christus. Maar hoe dit feit geconstateerd? Zal men de proef ondervindelijke methode toepassen en den Zwijger en Gerards oproepen uit het graf, om het noodlottig schot nog eens voor de oogen van het publiek te doen vallen? De lezer maakt zich vroolijk bij het hooren dezer veronderstelling, waartoe toch de mannen der wetenschap, die zien en tasten willen moeten vervallen. — Geen proefondervindelijke weg dus. Dan de historische en eenvoudig het feit aangenomen op het getuigenis van hen, die bij den moord tegenwoordig waren of uit den mond van geloofswaardige getuigen vernamen. In zulk geval onderwerpen wij zonder meer de waarheid en de echtheid van dit historisch getuigenis aan een nauwkeurig onderzoek, om te zien, of het al de kenmerken van geloofwaardigheid bezit, of het getrouw en onvervalscht tot ons is gekomen. Beantwoordt alles aan dit onderzoek, dan nemen wij het feit als geschiedkundig bewezen met zekerheid aan.

Het moge waar zijn, dat die zekerheid niet dezelfde is, als welke langs proefondervindelijken weg wordt verkregen, maar het feit staat niettemin vast door zijn eigene, dat is, door geschiedkundige zekerheid. Wie het bestaan daarvan loochent is verplicht de geheele geschiedenis te verwerpen, wijl deze geen anderen grondslag heeft. Ieder ziet welk een onbegonnen werk dit zijn zou. Men heeft het toch beproefd in de 18e eeuw, maar met het gevolg, dat het historisch scepticisme voorgoed uitgediend heeft.

Langs historischen weg derhalve moet het wonder onderzocht en bewezen worden: aan de geschiedenis met hare hulpwetenschappen, aan het historisch getuigenis behoort het oordeel over het wonder, dat niets anders is dan een feit, zij het ook een bovennatuurlijk feit.

Mogelijk echter maakt hier de heer X., die wellicht deze eenvoudige uiteenzetting der christelijke leer over het wonder gevolgd heeft, de bemerking: maar juist in dat bovennatuurlijk karakter van het wonder schuilt de moeielijkheid. Om een *bovennatuurlijke* oorzaak van een feit aan te nemen zou men met zekerheid moeten weten, dat het de *natuurlijke* krachten te boven gaat. En daartoe zou men *alle* natuurwetten moeten kennen!

Onredelijker eisch werd nimmer gesteld. Er zijn verschijnselen wier aard en natuur zoo zeker wijzen op een bovennatuurlijke oorzaak, dat de onmogelijkheid eener louter natuurlijke op het helderst aan het licht treedt. Ten voorbeeld zij de opwekking van Lazarus. Neem aan, dat de familie zich hier vergiste, een schijndoode begroef en het enge graf met een zwaren steen dekte. Toen echter op den vierden dag na den dood, voor hen, die hun deelneming kwamen betuigen, de nabijheid van een lijk door den reuk merkbaar was, had er toen een physiologisch onderzoek ingesteld moeten worden, om te weten te komen, of de dood ingetreden was? Had men hier eerst alle natuurwetten moeten ondervragen, om te zien hoever haar macht zich uitstrekte? Het stellen dezer vragen alleen is reeds voldoende, om in te zien, dat ter constateering van een wonder, de kennis aller natuurwetten geen vereischte kan zijn. En gewettigd is daarom onze conclusie: dat een wonder, in den waren zin des woords, bewezen, wetenschappelijke bewezen kan worden en het aannemen daarvan geen bewijs van goedgeloovigheid is maar van ernstig onderzoek, dat vele would-be geleerden onzer dagen niet noodig oordeelen in te stellen. Maar daarom ook vallen zij der bespotting ten prooi, wijl zij van den eenen kant de wetenschap aanbidden en van den anderen een wetenschappelijk bewezen wonder, omdat het een wonder is, verwerpen.

Wij hadden hier geeindigd, indien wij in den loop dezer laatste weken niet meermalen geërgerd waren door den toon en de wijze, waarop in een ernstig en onpartijdig blad als „*De Vrijmoedige*" met God en Zijn werken bijwijlen den spot wordt gedreven.

Staande de strijd, als men het zóó noemen wil, tusschen een inzender in *De Vrijmoedige* en de *Amigoe di Curaçao*, publiceert de Redactie van het eerste blad een laf verhaal, waarmede de amsterdamsche jeugd reeds jaren geleden werd bang gemaakt, om wellicht zóó het bespottelijke der christelijke leer over het wonderbare te doen uitkomen. Het is mogelijk, dat dit niet in de bedoeling der Redaktie lag. Wij weten zeer goed, dat een courantier soms, door welk oorzaak ook, in verlegenheid zit en het eerste stuk het beste, dat onder de hand valt, plaatst. Was dit hier het geval — wat de waarschijnlijkheid mist — dan wenschen wij, dat onze opmerking als niet gemaakt beschouwd worde; mocht er echter boven aangeduide onwaardige bedoeling bij voorzitten, dan noemen wij die poging onridderlijk, laf en in strijd met den toon, die in een ernstig blad behoort te heerschen en bevelen der Redaktie een lezing aan van Van Vlotens: „*Slechte manieren in de Letterkunde.*"

Een andere ergernis was ons X. zelve, de inzender in de *Vrijmoedige*. Zij wekt verontwaardiging de wijze, waarop hij den spot wil drijven met den God, die den geloovigen Christen dierbaar is. En dit weder in een blad, dat zich nimmer zóó toonde. Zijn dan al de lezer der *Vrijmoedige* ongeloovigen geworden? Slechts twee dagen geleden ontvingen wij van dat blad als bijlage een lijst van protestanten, die een gewaardeerden godsdienstleeraar, welke hun verlaten had terugwenschen. Spelen al die onderteekenaars dan comedie? Handelen zij niet uit de beginsel van godsdienst als zij hun naam onder dat verzoek teekenen? En staat de Redaktie van dat blad toe, dat zoovelen zijner lezers in het heiligste, wat zij bezitten beleedigd worden door een inzender, die met hun vraag naar onderricht in den godsdienst zij het ook zijdelings spot?

Maar wellicht heeft ook die Redaktie ingezien, dat de „natuur, bij den heer X— boven de leer gaat." Zij heeft misschien op zijn spotternij niet zooveel acht geslagen, wel bemerkende, dat, waar de natuur spreekt, de wetenschap hier op den achtergrond raakt. Inderdaad, wij zien den heer X zich nederbuigen voor een hoogere macht, wij zien hem bidden. Eilieve, zie eens door de kier van deze deur, daar knielt hij neder en vouwt de beenige vingeren. En zijn lippen stamelen een gebed; hij vraagt iets, en wat? ... Of die almachtige hem niet met moroccota's kon werpen! De schrijver had wellicht berekend, dat de lezer het hier zou uitgieren van 't lachen, om zijn geestigheid; — en inderdaad, die zet had met goud moeten betaald worden.

Ietwat later bidt hij weder, maar nu wenscht hij geen goud meer; zijn verlangens zijn eenigszins gedaald. Als een gewoon mensch bidt hij nu om... brood. Hij heeft ergens gelezen, dat de mensch ook van het woord Gods leeft, maar hij voor

---

FEUILLETON.

CAGLIOSTRO

II

Continuación.

Elección di Palermo, como residencia, ta resultá e matrimonio Bálsamo algo desgraciada. A costá trabao pa convencé un ciertó platero Marano, koe ta pa promer vez Bálsamo ta poné pía na Palermo. Sin embargo masjá hende ta recordá nan e rica disposición i e princípionan halagueño di su juventud. Entretanto sentencia di tribunal riba un testamento falsificá ta aljí ainda ta speréle, i promer koe él por a maliciá, él ta den prisión. Ma un gran señor napolitano ta toeméle bao di su protección, i él ta lográ haci nan trocá, na destierro, e sentencia di su protegido. Liber atrobé na Malta, Bálsamo ta dediquéle na traha un clase particular di pomada koe mester tin cualidades excelentes, además un agua di forza milagrosa, yamá *elexir di vida*, i boteljita di fósforo ó mejor bisá *fuego sagrado*, koe no tabata generalmente conocí na e tempoe aljá. Si ta verdad koe, pa favor, él a yegá di cedé, pa 10.000 franco, un tal boteljita na un amigo, anto él por a bien abandona tramentoe di seda. Pero pa bon koe cos tabata bai más koe tres luna él no keda Malta. El no ta hombre, ó coe otro palabra, él ta bastante juicioso pa salvá su curpa na tempoe.

Awor ta correspondé e hermosa Nápoles di hospedéle i di presenciá su milagronan cabalístico. Riba súplica di familia di su muger, él ta toema su cuñado di más joven cerca dj'éle; un muchá instruido, di kende él ta sperá masjá servicio i auxilio. Fô dje circunstancia alji, hende lo por deducí koe awor tata i mama di Lorenza a haljá mejor opinión di moralidad di nan suegro i su esposa, di loke nan tabatin tempoe nan a tirá nan vergonzosamente riba calja ¿ O por ta koe e cuñado no por a ser ya más corrompí? Di Nápoles nan tres junto ta bai Marseilla. Alji un señora, tan rica como insensata, ta ser encantá coe milagronan di Bálsamo koe, atrobé coronel prusiano, a sâ di introducí su mes cerca dj'éle. Habilidad dje impostor é infatuación dje señora no solo ta costéle grandi cantidad di placa, ma hasta él ta dispuesta na casa su sobrinita di 14 anja coe e roemán di Lorenza, considerando su mes muy honrada coe tal parentesco. Ma sea koe ta familia dje futuro a haci oposicion, ó sea koe ta e muchá homber mes no tabata kier, e próximo matrimonio a kibrá pa mayor pesar dje tía i mayor rabia di Bálsamo koe awor bao di promesa dje *piedra filosofal*, ta convencé un íntimo amigo dje señora di doenéle 1000 escudo, anticipadamente, na cuenta. Recibiendo e suma aljí, na lugar di *piedra filosofal*, ta bini de repente noticia koe tata di Lorenza, un cabaljero romano, según nan — e pober homber no tabata nunca si un obrero insignificante — ta gravemente maloe. Pa sintí koe ta sinti nan, nan tin di abandoná Roma pa algún tempoe. Gustosamente e vieja señora generosa ta procuréle un hermoso coche di viaha i ta primi su manoe te hasta luego. E mentira tabata bon inventá, na lugar di bai Roma, él ta siguí pa España i na Barcelona él ta vendé e coche; nan tres ta fihá nan residencia na Valencia, contribuyendo cada un na su modo pa aumentá e fondo común, i Bálsamo mes ta establecéle como médico-cirujano bao di nomber di doctor Tizio. E nomber aljí no a trecé ningún cambio di vida, pasobra Valencia a sacá nan tirá fo, i lo que a pasá na Alicante ta imposible di trecéle bao di vista di hende. P'esai nan a bai Cadiz oenda él ta contrá un aficionada di alquimía, koe también, sin descanso, ta buscando e *piedra filosofal*. Bálsamo lo yudéle i verdaderamente den poco tempoe él a yudá kitéle 1000 escudo i dos horloge di repetición; un di nan, él a haci e homber regalèle, e otro él a escamotá, pasobra él tabata parcé es un di promer masjá tantoe.

Entretanto e roemán di Lorenza tabata observá atentamente toer habilidad i destreza di Bálsamo. Ma ora pa [illegible] cé su mes él a hortéle bon [illegible], a resultá grandi disgusto, lo que a motivá koe e joven a retirá su cooperación i e matrimonio so a barcá bai Londres. Aljí, coe toer [illegible], Bálsamo ta ser acusá di grandi [illegible] na perjuicio di un tal señora Fry i di un señor Scott, i él ta ser encarcelá. Sin embargo él ta inventá un m[illegible] infalible pa sali liber. No tabatin [illegible]stigo ora él a ricibi e cantidadnan di placa, lo que tabata más simple koe di nengá redondamente. El a risca haci un juramento falsoe i él a sali liber.

Ma a coeminsá fadéle di mester presentá cada vez dilanti di justicia i di ser condeñá, di mester huí i scondé. Ya su edad más madura no tabata haljá ningún gracia den e juego aljí di su juventud. El kier más estabilidad, ocupación pa su inteligencia, alimento pa su ambición, oro pa su necesidad i lujo. P'esai él ta bati na porta di Logia na Londres. Después dje severa información acostumbrada tocanti vida i héchonan, lo que mester precedé filiación di toer miembro nobo, nan ta hayéle altamente digno di cooperá, den un sociedad koe tin pa objeto humanidad, civilización i progreso, pa ilustración i purificación di mundo, sumergí n'e tem-

zich zou vragen om „ brood en nogmaals brood."—

Doch genoeg over de ergerlijke wijsheid van den heer X. Met een paar woorden over het onderzoek van Emile Zola naar de wonderen te Lourdes hopen wij een volgende maal deze artikelen te sluiten.

EEN GELOOFSBELIJDENIS.

Zij komen tot inkeer de mannen, die eerlang met zooveel ijver medewerkten, om de „Godsdienstneutraliteit" van het liberalisme tot eere te brengen en een „Christendom boven geloofsverdeeldheid" aan te kweeken.

De bekende Fransche staatsman Jules Simon, een leerling van Victor Cousin en van de oude liberale school, dringt thans met steeds grooter nadruk en ernst erop aan, dat men den strijd tegen het „clericalisme" zal opgeven en niet langer de geestelijkheid in de oogen des zal verdacht maken. Voornamelijk richt hij zich tegen het streven der anti-clericalen, om aan het onderwijs zijn godsdienstig karakter te ontnemen en in de Parijsche revue *la Vie Contemporaine* komt een artikel voor van zijne hand, waarin gezegd wordt, dat art. 7 (het befaamde onderwijsartikel tot „verwereldlijking" van de staatsschool) het optreden van een Ravachol verklaart.

Door de geestelijkheid uit de scholen, gasthuizen enz. te verdrijven, hebben de republikeinen het volk van haar afgetrokken — zoo gaat Jules Simon voort—en het tevens vervreemd van de godsdienstige leerstellingen. Het kind uit het volk heeft geen geloof meer en het kind van den rijke geen beginselen. De eerste de beste communistische of anarchistische spreker zal van zijne ziel maken, wat hij wil. De pastoor zal in de kerk aan de vrouwen het woord uit de Bergrede verkondigen: „Mijne kinderen, bemint elkander" en in club of kroeg zal de gedelegeerde de revolutie, de anarchie prediken.

De heer Simon betoogt verder, dat men niet uitsluitend kan rekenen op rechters en gendarmen, omdat de anarchist antwoordt met dynamiet en hij besluit zijn artikel, dat aan het adres der republikeinen is gericht, aldus: „Daarom zeg ik u: Maakt goede wetten, als gij kunt; maar vooral en vóóralles geeft ons een goede opleiding der jeugd, geeft ons mannen. Hebt een godsdienst, een degelijke philosophie, helder, verstaanbaar, zonder spitsvondigheden of sophismen: een geloof, dat uwe daden beheerscht en uwe harten verwarmt: geeft ons staatsscholen, die vrije scholen zijn, waar iedere discipel den godsdienst van zij gezin en de onderrichtingen zijner moeder terug kan vinden. En geeft ons geen neutrale scholen, want die zijn niets. Tegenover de anarchistische leer: *Geen God, geen gezag*, moet gij de menschelijke leer stellen: God, Vaderland, Vrijheid!"

In een der jongste nummers van de *Figaro* komt de heer Simon nog eens op deze denkbeelden terug en zegt hij o.m.:

„Men kan geen volk beschaafd en eerlijk maken, wanneer men uitsluitend op den gendarme moet steunnen. Men dient rekening te houden met de ziel, met het hoofd. De mensch heeft behoefte aan geloof, om te kunnen denken en, zoo noodig, zich op te offeren. Wanneer hij slechts stoffelijke belangen voor zich ziet, zal hij door alle middelen, welke in zijn bereik liggen, zich genietingen pogen te verschaffen. De wet is geen eenvoudige overeenkomst tusschen de belanghebbenden. De slachtoffers van hun plicht zijn geen dupes, zonder meer. Het Recht en de Plicht bestaan, onafhankelijk van de opvattingen en conventies der menschen. Derhalve is er een God, Met den heer Spuller zeg ik: het volk heeft een God noodig. Ik zou nog verder willen gaan en zeggen: Het is God, die het volg maakt."

Zoo spreekt thans een liberaal van den ouden stempel, een man, die het „clericalisme", d. w. z. het positieve Christendom, heeft bestreden en aan de vrijgeesterij en twijfelzucht ruimschoots geofferd heeft.

De ervaring zijns levens heeft hem de oogen geopend voor de waarheid en hij is eerlijk genoeg zijne dwaling te bekennen. Hij, de man met zijn scherpen blik, de man van langjarige ondervinding, hij die van zoovele schokkende gebeurtenissen op sociaal en politiek gebied getuige was en zoovele menschen en toestanden kon bestudeeren, — hij moet verklaren, dat geen wereldbeschouwing, geen leer of stelsel het menschdom gelukkig kan maken, tenzij het geloof in God daarvan den grondslag uitmaakt.

Mogen zij, die nog altijd geleerd genoeg zijn, om in dat geloof een hinderpaal te zien voor de wetenschap en voor het heil der volken, zich de ernstige les ten nutte maken, welke ligt opgesloten in dit tot inkeer komen van een denker als Jules Simon!

(*Utr.*)

NIEUWSBERICHTFN

CURACAO.

Bekendmakingen.

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE

Curaçao, den 4n Mei 1894.

Bij Koninklijk Besluit van den 6n Maart 1894 N° 14, is aan den Heer *J. R. G. de Veer*, Administrateur van Financien en Lid van den Raad van Bestuur in de kolonie *Curaçao*, op zijn verzoek, met ingang van 1e Mei 1894, een eervol uit 's Landsdienst verleend, terwijl bij Koninklijk Besluit van 30 Maart 1894 N° 25, met ingang van gelijken datum, de Heer *F. J. Olivier*, Gezaghebber van *St. Martin N. G.* is benoemd tot Administrateur van Financien in de kolonie *Curaçao.*

De Gouv. Secretaris,
HELLMUND.

Met betrekking tot de opening van den Kol. Raad op a. s. Dinsdag heeft de Gouverneur goedgevonden te bepalen:

1°. Op Dinsdag den 8n. Mei e. k. worden met zonsopgang van alle in de haven liggende schepen, van de forten en van de Gouvernementsgebouwen, waar dat bij festiviteiten gebruikelijk is, de vlaggen geheschen. Zij worden niet vóór zonsondergang gestreken.

2°. Des morgens ten 8½ ure begeven de leden van den Kolonialen Raad zich naar het Raadhuis en vereenigen zich aldaar onder voorzitting van den Onder-Voorzitter.

3. Ten 9 ure vertrekt de Gouverneur, de vergadering zullende openen, vergezeld van zijne adjudanten, van de tijdelijke Gouvernements woning.

4. De Gouverneur, gekomen zijnde aan het Raadhuis, wordt ontvangen door eene uit de Leden door den Onder-Voorzitter te benoemen Commissie, die hem naar de Raadzaal geleidt.

5. De Gouverneur opent de vergadering.

6. Dadelijk na de opening verlaat de Gouverneur de vergadering en wordt tot aan de deur van het Raadhuis begeleid door de sub 4 bedoelde Commissie.

7. Vóór het Raadhuis wordt eene eerewacht van de Schutterij en van het Garnizoen geplaatst.

8. Een saluut van elf schoten uit het geschut van het Waterfort kondigt aan, zoowel het oogenblik dat de Gouverneur de tijdelijke Gouvernements-woning, als dat waarop hij het Raadhuis verlaat.

De Venezolaansche Schoener *Stella* en het Venezolaansch barkje *Dos Amigos*, beiden uit Adicora (Riela) naar La Guayra vertrokken, zijn aan de kust dezes eilands in aanvaring met elkander gekomen. De *Stella* verloor haar grooten mast en kreeg eenige andere schade, zoodat zij genoodzaakt was naar deze haven te komen. De *Dos Amigos* kon haar reis naar La Guayra voortzetten.

C. Ct.

De Nederlandsche Schoener Gouverneur van den Brandhof zal Maandag den 7n. dezer, naar de eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G. vertrekken.

De mails zullen op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten worden.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

H. S. Boolemann, Ne Roin, Dorotea Grachan, J. Vos Specht, Leoncio Julia, Escloudina Friese, John M. Nahr, A. Bethencourt é hijos, Elenita Saval, M. de Castro, Jan Lutwig, Miguel Bethencourt y Señora L. W. Norton, Ch. Haateboer, a/b. H. M. "Alkmaar" Mersede Henriquez.

Niet voorbestelling vatbaar een ongefrankeerd drukwerk geadresseerd aan Alfredo Sintiago, alhier.

NEDERLAND.

De algemeene uitslag der verkiezingen, die op 10 April hebben plaats gehad, is reeds bekend. De kiezers hadden uit te maken, of zij de handeling van den heer Tak billijkten; of zij de wet-Tak ongewijzigd wenschten aangenomen, zonder dat een enkel offertje meer werd gebracht aan den „conservatieven geest" dan de geringe wijzigingen, welke de Minister in zijn oorspronkelijk ontwerp heeft gemaakt: of zij van de 500,000 nieuwe kiezers zelfs het prijsgeven van 50,000 — meer zouden door het amendement De Meijier niet getroffen zijn — een onverkomelijk bezwaar, een aanslag op het „volksrecht" oordeelden.

Gold bij een vroegere periodieke verkiezing voor de Tweede Kamer, bij velen de leuze: kiesrechtuitbreiding zoover als de Grondwet die toelaat, deze verkiezing werd beheerscht door de vrij algemeene leuze: voor of tegen de wet-Tak.

De verkiezingen schijnen dus te hebben aangetoond dat het Nederlandsche volk tegen de wet-Tak gekant is. Met 44 tegen 54 stemmen viel de wet.

BUITENLAND

Rome.— Ofschoon de datum van het aanstaande consistorie nog niet is vastgesteld, is het toch vrij waarschijnlijk, dat het omstreeks Pinksteren zal vallen. De Paus zal 6 of 7 kardinalen benoemen, onder welke twee Fransche en waarschijnlijk een Engelschman, Mgr. Stowor, aartbisschop-titulair en kanunnik van St. Jan van Lateranen. Onder de nieuwe Italiaansche kardinalen noemt men Mgr. Jacobini, op den oogenblik nuntius in Portugal en Mgr. Ciasca, Augustijnermonnik, secretaris-generaal van de Propagande Fide.

Italie.—Men had Imbriani, den geduchten spreker in de Italiaansche Kamer, verweten, dat, ofschoon hij zich niet ontziet ook zelfs hooggeplaatste personen en mannen van zijne richting over den hekel te halen, hij nooit een woord ten nadeele der geestelijkheid gesproken had. Ziehier zijn antwoord.

„Zoekt voor mij een priester, maar een waarachtigen priester, die zich ooit op listige wijze heeft ingedrongen in de zaken der bank en ze haar betalingen heeft doen staken, die zijne hand gestoken heeft in de staatskas of zich heeft verzet tegen

---

poc alji casi toer camina ainda den oscuridad é ignorancia pa Iglesia católica.

Dje pruébanan koe conde Cagliostro —é nomber alji él a doená — mester a pasa dia di su recepción, nos lo referi solamente es un aki. Vendá nan a doenéle un pistol pa él cargá, él a obedecé; ma ora nan a ordenéle di *"boela tapa di su sesoe,"* a faltéle gusto i ánimo. Nan ta rancá e pistol fo di su manoe i nan ta mandéle haci juramento di su iniciación. Ata su contenido: "Mi, José Cagliostrio, ta jura na presencia di Gran Arquitecto di Universo, di toer mi autoridadnan i dje respetable corporación koe mi ta den, di haci ciegamente lo que mi superiornan manda mi, sin nunca puntrá pakiko, di no comunicá sea verbalmente, sea por escrito ó senjales ningún secretoe koe mi ser confiá aki."

Awor a yegá oro pa él cumpli e promer mandato. Fiel na su juramentoe, él, semper vendá ta bolbé cogé e pistol, él ta poné su boca contra su frenta i él ta haci fuego, ma él no ta sinti nada otro sino un pusjamentoe liger di manoe di un hende koe tabata pará un banda di djéle. Nan a trocá e pistol cargá pa un basji.

Duranti su permanencia na Londres, él a keda un visitador fiel di taljernan di masonería. Poco tempoe promer él a bandoná capital di Inglaterra, él a coempra cerca un librero, manuscritonan di un cierto Ceorge Cofton, un nomber enteramente desconoci p'éle. E papelnan tabata trata riba masonería egipcia i nan tabata contené masjá cos koe olor di superstición i bruhería. Esai a trecéle na idea di institui un rito nobo di masonería, ma — segûn su propio declaración—coe exclusión di lo que es aljá tin di impío aden, está, nada di superstición ó brujería. El a haci esai verdaderamente, i ta e rito, yamá rito egipcia, instituí p'éle i esparcé riba hinter mundo, koe a contribuí mayormente na su celebridad i fama.

Fo di tempoe él a ser afiliá den Logia di Londres, él tabata yamá su mes conde Cagliostro i su esposa condesa. Ma según circunstancia él tabata haci uso di ainda otro nómbernan pomposo, como marqués Balsam i conde Fenix. Semper sinembargo él a scondé, i coe razón, su verdadero nombre, su origen i su edad. Algún hende él ta ganja koe él a nacé masjá anja promer koe diluvio universal; otro él ta sigurá koe él a presenciá e casamentoe di Cana. A veces él ta doená Malta como su patria, otra vez él ta jamá gran maestro di cabaljéronan maltés i princesa de Trebizonda su tata i mama. Na Londres él a publicá un obra titulá: *Confesionnan di conde Cagliostro*, i e relato maraviljoso alji, agregá cerca e rumornan estranjo tocanti su persona, koe ya anteriormente a circulá na Francia, ta bien sirbi nos di yabi dje santuario misterioso, pakiko pueblo i hendenan ignorante tabata honréle, ma ta larga nos sin explicación alguna com semejante disparátenan palpable por a ser tragá pa hombernan distinguido, civilizá i ilustrá.

El ta contá anto koe él a nacé na Lisboa, i koe, bebiendo leche ainda, su tata, un dje grandesnan di reino, a entreguéle den manoe di un tio, yamá Altotos, coe encargo di hibéle Meca bordo di un barco siciliano. Un barco pirata di Tunis a cogé nan, i e jioe chikito, e tio i captán, un tal Pedro Bálsamo, a ser hibá cerca Bey. Sin embargo ora e Bey a tendé koe ta Meca ta nan destino, él a largá nan bai bao di bon escolta. Na travesía di Egipto pa Arabia, nan ta cai den manoe di árabenan, e captán Peter Bálsamo ta keda nan prisionero, ma e tio ta paga un rescate bien grande p'él mes i e jioe, i asina nan ta yegá na fin di nan viaha. Tres anja nan ta keda Meca, pero ora Altotas a observá koe Cagliostro, aunque muy jovencito ainda, ta maduro pa estúdionan, él ta despedí dje scherif, koe yorando ta primi e jioe den su brazanan i soljozando él ta biséle: "¡Adios jioe desgraciado di naturaleza!" El a bai cerca e Gran Copto (copto, nomber di cristian antigua di Egipto) di Oriente na Colegio di Sálomo institui pa reina di Sabea den Saba, ciudad di sabéonan, camina promer aljá tabata paraiso terrestre. Durante nan viaha den desierto, Cagliostro ta contá koe él a haljá numerosa legión di griego, romano i otra nacionnan petrificá, koe probablemente por ser reconocí ainda na nan uniforme petrificá. Di Arabia nan a pasá riba e cerronan di púrpura, yegá na un valje rondoná di un cerro di cristal, coe un solo porta. Di mes e porta a habri i nan a haljá den e valjé un anciano di antigua Teba.

Caminando semper, nan a yegá na un paloe secoe, tabata e paloe secoe di conocimiento di bon i maloe. Aljí cerca tabata situá ciudad di Saba —na altura dje precedente paraiso terrestre—coe e sabéonan árabe i e Colegio di Sálomo bao di direccion dje Gran Copto coe 13 profesor. Den e colegio célebre e tio Altotas a poné e jovencito Cagliostro haci su estúdionan, i ta aljí él a sinjá e secrétonan i e mistérionan di masonería egipcia.

(*Eta continuá.*)

de wet, een priester, die het volk deed verhongeren en het uitzoog, het eigendomsrecht schond en verkrachtte, zich leende tot het maken van uitzonderingswetten en ijverde voor ongelijke en gevaarlijke alliantie s;

Wijst mij een priester, die de kiezers en de ambtenaren omkoopt, zich werpt op uitgehongerde, weerlooze lieden en geweten, pen en invloed veil heeft voor partijhoofden, die spelen met politiek, financiën en nijverheid: toont mij een priester, die dit heeft gedaan en verder alles, wat op de rekening der leeken komt, en ook ik zal den priester sleepen voor de rechtbank der algemeene souvereiniteit, ik zal hem prijs geven aan de waarachting en hem overladen met verwenschingen, zooals ik het ieder ander doe.

Maar zoolang gij zulk een priester niet zult gevonden hebben en de priesters zullen voortgaan zich te wijden aan hunne bediening, hunne verheven functie, die eene maatschappelijke is, namelijk zielen leiden en versterken, zalfen uitoefenen; zoolang zij zullen voortgaan de onderlinge liefde te prediken en in praktijk te brengen het onderwijs te bevorderen, de wetenschappen, de letteren en de schoone kunsten te beoefenen, zoolang men hen zal zien in de hospitalen, in de lazaretten, in oorlogstijd aan de zijde der gewonden en zij de weezen en verlatenen zullen beschermen en bijstaan, en door woord en door daad de groote christelijke grondregel van de maatschappij zullen verkondigen: niet te doen aan anderen, wat men zich zelven niet wenscht; zoolang die priesters den doodstrijd minder benauwend, de ongelijke verdeeling der fortuin minder scherp zullen maken en de smarten des levens zullen verzachten, zoolang zal ik nooit van die priesters kwaad spreken, gelijk ik het tot nu toe niet gedaan heb, integendeel ter gelegener ure zal ik hen prijzen zooals vroeger die kanonniken, die wel deden en werk verschaften, zoo niet daartoe in staat gesteld door koninklijke vrijgevigheid, dan toch in scherpe tegenstelling met de verkwistingen der beheerders van het Huis des konings."

— Op het geneeskundig congres te Rome, waarop ook Nederland vertegenwoordigd is, heeft koning Humbert zich als vorst van Italië laten huldigen, en Crispi eene rede gehouden ter eere van Rome als maçonnieke hoofdstad der wereld. Doch midden in dat congres, onder de oogen van Humbert en Crispi, heeft een man zich verheven om kinderlijke hulde te brengen aan den Paus in de hoofdstad der Katholieke wereld. Aan 't Katholieke Spanje, vertegenwoordigd door den geleerden Callega y Sanchez, komt de eer dezer moedige daad toe.

Frankrijk.—Graaf Hoyos heeft met de daarbij behoorende plechtigheden aan president Carnot het grootkruis van de orde van St. Stephanus hem door den Oostenrijkschen keizer geschonken, overhandigd.

—Er heeft zich in Frankrijk reeds een comité gevormd om den 100n verjaardag der geboorte van Pius IX te vieren. Eere-presidenten van het comité zijn de generaal Charette, de pastoor der Madeleine en de graaf Roselly de Lorgeus.

— Te Marseille is er weer een twist ontstaan tusschen de Italiaansshe en Fransche werklieden in eene fabriek. Er was namelijk in gemeenschappelijk overleg eene werkstaking ontstaan, maar na verloop van eenige dagen zijn de Fransche arbeiders teruggekeerd tot de fabriek. De Italianen, hierover verbitterd, begaven zich ten getale van 100 naar de fabriek en verweten den Franschen hunne handelwijze. Zij werden beandwoord met steenworpen. De politie zag zich genoopt tusschen beide te komen. De Italianen, die gevlucht waren, riepen: „Aigues-Mortes! Aigues-Montues! (dat is de plaats waar zij in het vorige jaar door de Franschen mishandeld werden) wij zullen onze broeders wreken!" Een groot aantal personen werd in verzekerde bewaring weggebracht.

— Vóór eenige dagen hebben de commissarissen van polietie te Roubaix aan omstreeks 100 Belgen aldaar, die overbekende socialistische revolutionairen zijn, een bevel beteekend, om binnen 24 uren Frankrijk te verlaten.

— Charles de Lesseps heeft bericht ontvangen, dat hij geschrapt is van de lijst van het Legioen van eer. Hij was officier dier orde. Omtrent zijn suf geworden vader wordt geen melding gemaakt. Hij blijft dus grootkruis.

—Een nieuw schandaal in de Fransche politieke wereld in 't zicht! De *Soleil* bevat een uitvoerig artikel, waarin tot den oud-minister van buitenlandsche zaken Flourens de ernstige beschuldiging gericht wordt, dat deze, terwijl hij minister was, aan een vreemd gezant aangeboden had het geheimcijfer der fransche diplomatie te verkoopen. De *Soleil* beweert zulke overtuigende bewijzen in handen te hebben, dat de zaak voor het publiek moet gebracht worden.

— Onder het beschermend tarief, zoo toont het *Journal des Debats* aan uit cijfers, ontleend aan de statistieke opgaven van de Italiaansche Kamer van koophandel te Parijs, is de handel tusschen Italie en Frankrijk te gronde gericht. De handel over en weer bedroeg in 1877 ruim 664 millioen en is tot in 1887 nagenoeg op dezelfde hoogte gebleven. 1888 werd de toestand anders, en daarna volgde de tarief-oorlog. In dat jaar viel de handelsbeweging tusschen de beide landen tot een cijfer beneden de 337 millioen. In 1892 bereikte zij nog geen 310 millioen, in 1893 viel zij tot 262½ millioen. Gemiddeld hebben de uitvoeren van beide landen naar Italië en Frankrijk, vergeleken met 1887 en 1888, een vermindering ondergaan van 60 pCt.

— Te Dorat is eene bom ontploft in een huis waar men bruiloft vierde. De deur was geheel overdekt met ingeslagen spijkers, waarmede het werktuig was gevuld. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

— De kardinaal-aartsbisschop van Parijs heeft van den Russischen generaal Bogdanowiest, naar aanleiding van de ontploffing in de Madeleine-kerk te Parijs, een dépêche uit St. Petersburg ontvangen, waarin het omkomen van Pauwels door zijn zijn eigen bom, zonder dat iemand werd gekwetst, als een wonderwerk der Goddelijke Voorzienigheid wordt erkend en tevens als een teeken van Gods beschermende hand over Frankrijk, zoodat hij meent namens alle Russische vrienden van Frankrijk, den aartsbisschop der Fransche hoofdstad geluk te mogen wenschen.

Belgie.— Den hr. Beernaert is de eer te beurt gevallen, vóór het verlaten van het hôtel van het ministerie van financiën, een bezoek te ontvangen van den Koning, die bij zijn vertrek den afgetreden minister, onder dankzegging voor de vele door hem bewezen diensten, hartelijk de hand schudde en mevrouw Beernaert de hand kuste.

— Bij gelegenheid van de tentoonstelling te Antwerpen zal van 16—21 Juli aldaar een internationaal congres worden gehouden voor wetgeving in zake in- en uitvoerechten en regeling van den arbeid. Aan dit congres zullen België, Engeland, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Hongarije, Italië, Zwitserland en Nederland deelnemen. Het Nederlandsche comité bestaat uit de heeren mr. A. J. E. A. Bik, Hendrik Muller, C. T. Stork, beide laatsten leden der Eerste Kamer, J. F. W. Conrad en S. van Houten, beiden der ontbonden Tweede Kamer.

Duitschland. — In berichten uit Berlijn wordt gemeld, dat Bismarck's verjaardag (2 April) in geheel Duitschland met de meeste opgewektheid is gevierd. Ter gelegenheid van dien verjaardag stond het reeds eenige dagen te Friedrichsruhe niet stil van geschenken.

— De keizer heeft Bismarck schriftelijk gelukgewenscht met zijn verjaardag, en hem een prachtig, met atlas gevoerd kuras van vernikkeld staal met epauletten en bandelier geschonken.

— Zaterdag werd Ferida, het dochtertje van Emin Pacha, eene kleine kleurlinge, in de Evangelische kerk te Berlijn gedoopt. Onder de feestgeschenken bevond zich een tasch van boomwol, die Emin persoonlijk vervaardigd had en zijn laatste brief aan zijnen reisgenoot Stuhlman, roerende groeten aan zijn dochtertje bevattende. Aan het ministerie van buitenlandsche zaken ontving men dezer dagen eenen koffer met de 6 behouden dagboeken en wetenschappelijke aanteekeningen van Emin Pacha, die van 15 October 1874 tot twee December 1889 liepen. Zijn in Zanzibar achtergebleven testament bevindt zich onderweg.

— Een arm werkman te Muhlhausen (Elzas), die slechts met moeite den honger zijner 7 kinderen kon stillen heeft van den Duitschen consul te Londen bericht ontvangen, dat hij van den broeder zijns grootvaders, die onlangs in Engeland overleden is en een vermogen van 17.000,000 mark heeft nagelaten, 2.000,000 mark heeft geërfd.

— Te Velten steeg de luchtreiziger Merkel met een ballon op, die met verwarmde lucht was gevuld en waaraan, in plaats van een schuitje, een vliegend rek hing, waarop de reiziger gymnastische toeren verrichtte. Eensklaps barstte de ballon en de ongelukkige luchtreiziger, die alle macht over zijn broos vaartuig had verloren, viel met 't hoofd omlaag, pijlsnel op het dak van een huis en de gescheurde ballon hem na, die een gewicht van 100 kilo's had. Nog levend, maar met verbrijzelde ledematen, werd de ongelukkige man van het dak gehaald en naar een naburig logement overgebracht. Een geneesheer achtte zijn toestand zoó hoogst bedenkelijk, dat dadelijke overbrenging naar een hospitaal te Berlijn dringend noodzakelijk was.

Engeland.— Het Engelsch Lagerhuis heeft in eerste lezing aangenomen het wetsontwerp strekkende om de plaatselijk belastingen in de verschillende districten van Londen aan elkander gelijk te maken, alsmede het wetsontwerp, waarbij raden van verzoening worden ingesteld voor geschillen tusschen arbeidnemers en arbeidgevers.

— In het Lagerhuis is in eerste lezing het wetsontwerp aangenomen, strekkende om de uitspraak ten uitvoer te leggen, door de scheidsrechters gedaan in zake de visscherij in de Berinhg-Zee.

— Het Hoogerhuis is uiteengaan tot den 9n April.

— De Lords hebben een blad opgericht, dat geheel is toegewijd aan de verdediging der belangen hunner Kamer. Het zal, te beginnen met Mei, elken 1n dag van de maand verschijnen. Het heeft tot program de verdediging van de aristocratie en den aristocratischen regeeringsvorm, wil de opinie gunstig stemmen vóór de Tories, en de rechten van het pairschap verdedigen.

— Zagen de Gladstonianen bij de verkiezing te Leith hunne meerderheid met 6000 stemmen geslonken in een ander district mochten zij de voldoening smaken van haar met een 300tal gestijfd te vinden. De hr. Shaw werd daar gekozen met 3203 stemmen tegen 2556 op den unionist Fullarton. Eene meerderheid dus van 647. Bij de vorige verkiezing bedroeg zij slechts 365.

Oostenrijk - Hongarije. — Volgens de *politische Correspondenz* hebben de onderhandelingen over het sluiten van een handelstractaat tusschen Oostenrijk en Rusland geleid tot volkomen overeenstemming ten opzichte van de grondslagen van het nieuwe tractaat, hetwelk van kracht zal blijven tot 1903 In afwachting van het tot stand komen van dat nieuwe tractaat, zullen conventioneele tarieven worden toegepast.

— De Keizer van Oostenrijk is Donderdag - ochtend 5 April te 9 uren te Mattuglia aangekomen. De Keizer van Duitschland ging hem tegemoet en na eene hartelijke begroeting begaven beiden zich naar Abazzia. Eene groot menigte juichte de Keizers toe. De Keizer van Oostenrijk bracht onmiddellijk een bezoek aan Keizer Wilhelm. Alle huizen zijn met vlaggen getooid. De Keizer van Oostenrijk heeft met Keizer Wilhelm en diens gemalin het 2e ontbijt gebruikt in de villa Amalia.

— In het Museum te Buda - Pest werd de lijkdienst voor Kossuth aangevangen met een treurhimne. Daarna had de inzegening plaats, gevolgd door eene rede van Jocai en van den burgemeester. De lijkstoet werd geopend door verschillende deputaties te paard; daarachter schreden de Honveds uit den vrijheidsoorlog en 20 wagens met bloemen. Achter den met 8 paarden bespannen lijkwagen liepen de zonen van Kossut, gevolgd door de afgevaardigden en magnaten. Er heerschte een voorbeeldelooze orde onder het ontelbare publiek.

— Het congres, dat de Oostenrijksche sociaal-democraten te Weenen hebben gehouden, is geëindigd met de aanneming van een voorstel, waarin werd besloten, den eisch tot het vaststellen van den werkdag op 8 uren te handhaven en op den 1n Mei niet te werken. Op dien dag zal tot verkrijging van dat doel eene algemeene betooging worden gehouden.

Zwitserland.—De Zwitsersche Staatsraad heeft met algemeene stemmen het wetsontwerp tegen de anarchisten aangenomen. Bij dit ontwerp worden personen, die een misdadig gebruik maken van ontplofbare stoffen, gestraft met een gevangenisstraf van 10 jaren tot levenslang. Een geringste straf van 15 jaren dwangarbeid wordt opgelegd aan hen, die betrokken zijn bij aanwenden van ontplofbare stoffen voor misdadige doeleinden, hetzij zij ze vervaardigen, de vervaardiging bevorderen of de stoffen vervoeren. Aanhitsing tot misdaad wordt eveneens zwaar gestraft. Het wetsontwerp moet nu nog door den nationalen Raad aangenomen worden.

Servie.— De Servische ministerieele crisis is uitgeloopen op het aftreden van Mijatovitch als minister van financiën. Het nieuwe Kabinet is als volgt samengesteld: binnenl. zaken en voorzitter, Nicolaievitch; buitenl. zaken, Lozanitch; onderwijs, Georgevitch; financiën, Cassine Petrovitch; koophandel, Giovannovitch; justitie, Andranovitch. Openbare werken en oorlog zijn nog vacant.

— Een telegram uit Weenen aan den *Standard* meldt, dat de voorzitter der progressistische partij van de stad Garasebika, verleden Donderdag door de radicalen met geweerschoten werd gedood.

Rusland.— Onder de Russische boeren heerscht groote ellende. „Het is onmogelijk, zich het lijden te verbeelden in sommige gouvernementen in het binnenland," schrijft een correspondent uit Odessa. „In Kursk bijv. zijn de boeren geheel zonder middelen van bestaan." De *Novoie Vremya* deelt mede, dat men in sommige dorpen van 400 tot 500 inwoners nog geen twee roebels zou kunnen vinden. Niettemin is de geheele oogst van het vorige jaar reeds lang verkocht. Hoe deze ongelukkigen het bestaan zullen rekken tot den volgenden oogst, is onmogelijk te bedenken. In sommige districten van het gouvernement Orenburg sterven de inwoners van gebrek. Enkelen veroorloven zich de weelde van een stuk brood om den anderen dag, maar het gewone voedsel is het gerstbrood, dat versch, cement schijnt, en koud, harder is dan steen.

China. — In China is weer een Europeesch zendingsstation door de fanatieke bevolking vernield. t' Was het Noorweegsche zendingshuis to Illing, dat het ontgelden moest. Gelukkig evenwel gingen geen menschenlevens verloren. Nadere bijzonderheden ontbreken.

— En groote brand in de inlandsche wijk te Shangai vernielde 1000 huizen.

— Een bloedig samentreffen had te Darlington in Zuid-Carolina plaats, tengevolge van de pogingen om aan de wet betreffende de huis-zoeking naar spiritualiën uitvoering te geven. Het aantal dooden en gewonden aan beide zijde bedraagt, volgens den *New-Herald*, 21. Geheime politieagenten werden door de rustverstoorders vermoord.

Amerika. — Het statistiek bureau van New-York geeft, betreffende de emigratie van Europa naar de Staten van Noord-Amerika in

1893, de volgende cijfers aan: Het totaal aantal aankomende emigranten bedroeg 352,885, waarvan 3112 onmiddellijk zijn teruggezonden vóór landing. Onder de emigranten waren 69,074 Italianen, 53,941 Duitschers, 23,326 Ieren, 37,100 Russen, 27,701 Hongaren, 14,000 Engelschen. Daarvan konden 52,776 niet schrijven en 52,919 niet lezen.

LAS ONCE DE LA MAÑANA

SUPONTE que eres un hombre pobre, como será lo más probable, pues la mayor parte de nosotros somos pobres y nos vemos obligados á trabajar para ganarnos la subsistencia. Supónte que no tienes probabilidades de nada mejor, é imagínate la escena siguiente. Estás tomando tu modesto desayuno una mañana, y ese desayuno no es ni muy nutritivo ni muy abundante; pero tú le sacas el mejor partido charlando y riendo con tu mujer y tus hijos, — cuando, de repente se presenta el cartero con una carta. Es de un abogado, y su membrete vá estampado en el sobre; rasgas éste y, entonces lées la carta con los ojos abiertos, y temblándote las manos: en la carta te informan de que has heredado una fortuna de un pariente lejano que se halla en país extranjero, hombre á quien nunca habías visto, ni del cual habías oído hablar. ¡Qué asombro. Qué noticia tan agradable! Recibes la carta el 18 de Agosto á las siete de la mañana, y ya no te se olvida jamás ese dia, ni esa hora; jamás, por mucho que vivas, como yo realmente deseo que te suceda.

Pues bien, Manuel García no olvidará nunca la hora de las once de la mañana de cierto dia de Marzo de 1893. Era marino, y se hallaba en los Docks de Cartagena ayudando á descargar el buque á que pertenecía, cuando, de repente se vió atacado de frío, acompañado de palpitaciones en el corazón. Al frío sucedió un violento dolor de cabeza; la lengua se le puso tan seca como un jarro vacío puesto al sol. Estaba ya cerca la hora de tomar un tente en pie, y había él estado pensando en ella con gozo, pero ya todo deseo de tomar alimento se le fué como huye el pájaro á quien asustan. No pudo tomar nada, y solo el pensar en comer le era ya repulsivo. Hacia la tarde apareció ya la fiebre, sudó un poco, y se sintió ligeramente mejor, pero no bien, y muy lejos de estarlo.

Aquella noche se fué á la cama sin esperanzas de poder descansar, y sus temores se realizaron; después de una modorra inquieta se levantó á la mañana siguiente, y se sintió débil, lánguido y abatido.

Al dia siguiente, á las once de la mañana, el frío y la fiebre volvieron á aparecer, y al cabo de una hora se hallaba ardiendo de calentura; á ésta siguió el dolor de cabeza. Era horrible, dice; casi le volvía loco. Comprendió que debia ponerle un remedio desde luego, y consultó á un médico jóven, quien le dijo que debía frotarse el estómago fuertemente, con la mano; lo hizo y, cosa curiosa, obtuvo algún alivio con ello. Pero esto es lo único que se pudo decir. Después de esto, naturalmente, siguió el tomar la quinina, medicamento que en determinados casos es muchas veces eficaz y útil, pero que á la larga es malo como lo saben cuantos han adquirido la costumbre de tomar quinina. En su caso Manuel García nos dice que le produjo hinchazón en los pies; pero no fué la quinina, sino algo peor, lo que se la causaba. En un momento voy á decirte lo que era.

En la carta en que él describe todo esto, fechada en Cartagena el 7 de Abril de 1893, dice: "Catorce días había estado viviendo en tan miserable estado, casi sin comer, y trabajando por la mañana con una completa excitación de nervios, sintiéndome tan débil que á cada momento me sentía desfallecer. A pesar de estar dotado por la naturaleza de una constitución robusta, comprendia que ésta se iba destruyendo. Ninguna medicina parecia bastar á hacer desaparecer aquellos ataques de frío y fiebre, cuando, por fin oí hablar del Jarabe Curativo de la Madre Seigel, y lo probé inducido á ello por haber leído y oido su eficacia en conseguirlo en otras personas, después que todo tratamiento les había sido ineficaz.

"Con gran sorpresa y gozo mío los ataques disminuyeron así en frecuencia como en intensidad, tanto que á los ocho días habían cesado por completo, y recobré fácilmente el apetito, la fuerza, y mi fácil y restaurador sueño. Mis amigos me habían recomendado muchos remedios, pero sólo el Jarabe me fué eficaz. Pueden Vds. recomendarlo; en mi nombre, á todos aquellos que sufran lo que yo sufrí. Ahora voy á bordo del buque en muy buena salud, y doy á Vds. las gracias por haberme sugerido el remedio que me ha curado.—Firmado, Manuel García."

La sangre de Manuel García estaba llena de ácido venenoso proveniente de la torpeza del estómago y del hígado — indigestión y dispepsia— y en este estado la exposición al calor del sol, probablemente junto con el demasiado ejercicio, produjeron la fiebre periódica, y los pies se le hincharon á causa de la acumulación de agua, dando á conocer la inactividad de los riñones y la hidropesía. El Jarabe de la Madre Seigel expedió el veneno y corrigió la digestión, necesariamente se seguió á esto restablecimiento.

No, hasta tanto que no emprenda el último viaje de la vida. 1